

Sygn. akt VIII U 1458/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Magdalena Kimel
Protokolant:	Justyna Jarzombek

po rozpoznaniu w dniu 3 lutego 2017 r. w Gliwicach

sprawy M. B.

przy udziale (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o podleganie pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu

na skutek odwołania M. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 29 czerwca 2016 r. **nr** (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza iż ubezpieczona M. B. jako pracownik u płatnika składek (...) Spółka

z ograniczoną odpowiedzialnością podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od 21 stycznia 2016r,

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz ubezpieczonej kwotę 799,50zł (siedemset dziewięćdziesiąt dziewięć złotych 50/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSR del. Magdalena Kimel

Sygn. akt: VIII U 1458/16

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją z dnia 29 czerwca 2016r., nr (...) powołując się na art. 83 ust.1, art. 68 ust.1 pkt. 1 lit. a ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. stwierdził, że M. B. jako pracownik od dnia 21 stycznia 2016r. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że M. B. od dnia 21 stycznia 2016r. została zgłoszona do ubezpieczenia społecznego jako pracownik (...) Sp. z o.o. w P.. M. B. została zatrudniona w wymiarze czasu pracy 1/2 etatu na stanowisku wiceprezesa spółki z wynagrodzeniem w kwocie 5000 zł brutto. Organ rentowy podniósł, że przedstawione przez płatnika dowody w postaci umowy o pracę, orzeczenia lekarskiego o zdolności do pracy na określonym stanowisku, kartę szkolenia wstępnego BHP i faktury mogły zostać sporządzone w każdej chwili w celu stworzenia pozoru zatrudnienia.

Organ rentowy wskazał, iż odwołująca od 2009r. pełni funkcję wiceprezesa zarządu płatnika składek. W ocenie organu rentowego zgłoszenie M. B. do ubezpieczeń miało na celu skorzystanie przez nią z wysokich świadczeń, co jest sprzeczne z zasadami współzycia społecznego, jak i sprzeczne ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa.

M. B. wniosła odwołanie od powyższej decyzji, domagając się jej uchylenia, ewentualnie zmiany decyzji poprzez uznanie, iż ubezpieczona od dnia 21 stycznia 2016r. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym. Odwołująca zarzuciła zaskarżonej decyzji bezpodstawne przyjęcie przez organ, że ubezpieczona wyraziła pozorny zamiar świadczenia pracy oraz że umowa o pracę zawarta dnia 21 stycznia 2016r. pomiędzy ubezpieczoną, a (...) Sp. z o.o. w P. została zawarta w celu skorzystania przez nią ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego, a nie rzeczywistego świadczenia pracy i że oświadczenia woli stron zostały zawarte dla pozoru. Ubezpieczona ponadto zarzuciła zaskarżonej decyzji naruszenie przepisów kodeksu postępowania administracyjnego, w szczególności art. 107 § 1 kpa w zw. z art. 123 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez niewskazanie podstawy prawnej uznania, że ubezpieczona nie podlega ubezpieczeniu z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji, nadto domagał się zasądzenia kosztów procesu, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Organ rentowy podniósł również, że w przypadku zgłoszenia ubezpieczonej do ubezpieczeń społecznych doszło do wyraźnego naruszenia równowagi pomiędzy udziałem w tworzeniu funduszu ubezpieczeniowego, a wysokością świadczeń wypłacanych z tego funduszu.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

M. B. urodziła się dnia (...). Od 1 grudnia 2009 roku zajmuje stanowisko wiceprezesa zarządu (...) Sp. z o.o. w P.. Jednocześnie była zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy od 2010r. w T. Polska i w (...) w G., a od 2015r. w przedsiębiorstwie (...). Ukończyła Akademię (...) w C. na kierunku filologia w 2006 roku uzyskując tytuł magistra. M. B. odbyła także w 2015r. kurs instruktorski dla rynku pracy, pierwszej i dodatkowej pomocy, używania (...) oraz pomocy (...) dla (...).

dowód: akta rentowe M. B. ; akta osobowe M. B. ;

(...) Sp. z o.o. w P. zajmuje się obsługą w zakresie BHP, prowadzi szkolenia z zakresu BHP oraz doradztwo z zakresu BHP i prawa pracy. Funkcję prezesa spółki sprawuje P. B.. Od 2009 roku do 2016r. M. B. jako członek zarządu spółki brała jedynie udział w zebraniach zarządu, a nie zajmowała się prowadzeniem spraw spółki. Jednakże z uwagi na konieczność rozwinięcia działalności spółki ubezpieczona została zatrudniona na podstawie umowy o pracę z dnia 21 stycznia 2016r. w systemie zadaniowego czasu pracy na 1/2 etatu z wynagrodzeniem 5000 zł brutto jako wiceprezes zarządu. W chwili zatrudnienia ubezpieczonej prezes spółki P. B. wiedział, iż jest ona w ciąży, ale liczył, że mimo to będzie w stanie przez dłuższy czas wykonywać swoją pracę. Zatrudnienie odwołującej było planowane już od 2014r., dlatego też w 2015r. odbyła ona stosowny kurs instruktorski dla rynku pracy, pierwszej i dodatkowej pomocy, używania (...) oraz pomocy dzieciom, aby zapoznać się z profilem działalności firmy. Po zawarciu umowy o pracę ubezpieczona M. B. faktycznie wykonywała czynności związane z prowadzeniem spraw spółki. Pracowała zadaniowo, bądź w firmie bądź też w domu (w siedzibie spółki pracowała na ogół 4-6 godzin lub cały dzień). W siedzibie firmy miała urządzone miejsce pracy, własne biurko, komputer i regał. Spółka korzysta z dwóch pomieszczeń, jednego głównego i pomieszczenia przeznaczonego na szkolenia. Stanowisko pracy odwołującej, P. B. i A. S. mieściło się w pomieszczeniu głównym. Do obowiązków odwołującej należało nadzorowanie pracownika

biura A. S., która pracowała w pełnym wymiarze czasu pracy od 8:00-16:00. Odwołująca przede wszystkim zlecała jej zadania związane z prowadzeniem kadr firm, z którymi spółka współpracuje. Zlecała jej przeglądanie akt osobowych pracowników, aktualizowanie dokumentów i sprawowanie kontroli nad terminowością przeprowadzania badań, umów, szkoleń, w firmach, które obsługiwała spółka. M. B. odpowiadała za utrzymywanie kontaktu z klientami i zdawanie z tego relacji, wystawianie faktur i organizowanie szkolenia z zakresu pierwszej pomocy. Ponadto M. B. zajmowała się promocją szkoleń, opracowywała materiały szkoleniowe, dokumenty do zapłaty i rozliczała należność do spółki. Odwołująca na bieżąco przeglądała dokumentację pracowniczą klientów. Ponadto odwołująca wykonywała prace zlecone przez prezesa zarządu, np. opracowanie egzaminu do przeprowadzenia w czasie szkolenia, wyjazdy do klientów i załatwianie spraw bieżących np. dostarczenie dokumentacji niezbędnej do zatrudnienia pracownika czy protokołów wypadkowych z wypadków uczniów do szkoły. Dostarczała dokumenty do Firmy (...), G. i Zespół Szkół w P.. Odwołująca nadto tworzyła i uzupełniała teczki pracowników. Wykonywała także czynności typowo administracyjne jak dbanie o zaopatrzenie biura. Ubezpieczona również przeprowadziła trzy szkolenia w zakresie teoretycznym i praktycznym z pierwszej pomocy osobom dorosłym oraz dzieciom, wystawiała odpowiednie zaświadczenia i certyfikaty oraz rozdawała przygotowane materiały dydaktyczne. Jej zasadniczym obowiązkiem było także wdrożenie nowego produktu w postaci szkoleń z zakresu pierwszej pomocy, gdyż wcześniej takich szkoleń spółka nie prowadziła. Ubezpieczona pozyskała uczestników szkoleń z pierwszej pomocy drogą pantoflową, przez znajomych i przez informacje umieszczone na portalu internetowym facebook. Opłata za szkolenie wynosiła 50 zł w ramach oferty promocyjnej, na każdym z kursów było od 6-8 uczestników. (...) z pierwszej pomocy, to były pierwsze szkolenia, które przeprowadziła odwołująca z tym, że w firmach w których pracowała także szkoliła swych pracowników, miała zatem doświadczenia trenerskie. W przeprowadzonych szkoleniach brali udział świadkowie przesłuchani w niniejszej sprawie. M. P. uczestniczyła w szkoleniu przeprowadzonym przez ubezpieczoną na temat pierwszej pomocy udzielanej dzieciom, ale szkolenie było poszerzone o pierwszą pomoc udzielaną dorosłym. W czasie szkolenia otrzymałam materiały dydaktyczne, prospekt oraz certyfikat kursu. W szkoleniu uczestniczył również B. P., który z uwagi na prowadzoną działalność gospodarczą musiał odbyć szkolenie samodzielnie i przeszkolić pracowników. B. P. dowiedział się o szkoleniu z portalu sieciowego facebook i z żoną zapisał się na kurs. Przed rozpoczęciem szkolenia kontaktował się z odwołującą, celem ustalenia warunków finansowych i daty szkolenia. W trakcie szkolenia otrzymał materiały szkoleniowe, materiały instruktażowe, prospekt, który stanowił skrót szkolenia oraz dyplom ukończenia szkolenia. Również z internetu o szkoleniu dowiedział się D. K., skontaktował się z odwołującą telefonicznie i na przełomie stycznia i lutego 2016r. odbył prowadzone przez nią szkolenie. W czasie tego szkolenia, które trwało około 6 godzin otrzymał materiały szkoleniowe i zaświadczenie o ukończeniu kursu. W szkoleniu przeprowadzonym przez ubezpieczoną w spółce (...) brała udział B. W., najprawdopodobniej w dniu 6 lutego 2016r. Zgłosiła się na kurs ponieważ ma małe dzieci i chciała się przeszkolić w zakresie udzielania pierwszej pomocy. W czasie tego szkolenia B. W. otrzymała materiały instruktażowe stanowiące streszczenie tematyki objętej szkoleniem oraz zaświadczenie o ukończeniu szkolenia. Współpracę ze spółką (...) podjęła E. F., która od 2008 roku razem z mężem prowadzi warsztat samochodowy. We wrześniu 2015r. przyjęła uczniów, w związku z czym zachodziła potrzeba przeprowadzenia dla nich szkoleń z zakresu BHP. Kontaktowała się zarówno z M. B. jak i P. B., o ofercie spółki dowiedziała się ze swojego biura rachunkowego. E. F. podpisała ze spółką (...) umowę o współpracę w zakresie szkoleń, które były organizowane i przeprowadzane przez ubezpieczoną. Odwołująca często również zawoziła do firmy (...) dokumenty i teczki osobowe pracowników. Stała umowę o współpracę w zakresie szkoleń z firmą (...) podjęła także od połowy 2015r. K. D. w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej, umowę poprzedziły pojedyncze zlecenia. K. D. prowadziła rozmowy z P. B., natomiast terminy spotkań i dostarczania faktur uzgadniała z odwołującą. M. B. nie prowadziła szkoleń w firmie (...), przeprowadzał je P. B., ubezpieczona jedynie kontaktowała się ze świadkiem i zawoziła do jej przedsiębiorstwa dokumenty, teczki osobowe pracowników i zaświadczenia ze szkoleń. Współpracę ze STREFĄ BHP nawiązał także Zespół Szkół w P.. Ze szkołą kontaktowała się M. B., głównie ze świadkiem A. K., zatrudnioną na stanowisku sekretarki. W ramach współpracy płatnik składek dokonuje przeglądu budynków, szkoli wypadkowość uczniów w Zespole Szkół w P.. Ubezpieczona nie podpisywała list obecności. Jej prace nadzorował prezes spółki P. B., który sprawdzał czy nie ma błędów w dokumentach, które odwołująca sporządzała na jego polecenie oraz czy wykonuje zadania. Odwołująca świadczyła pracę do dnia 17 marca 2017 roku. W dniu (...) urodziła dziecko, a jej obowiązki przejął mąż P. B.. P. B. ma również kandydata na staż na miejsce ubezpieczonej.

dowód: akta rentowe M. B. ; wydruki korespondencji elektronicznej k. 12-16; faktura Vat k. 17-23; zaświadczenia o ukończeniu szkolenia k. 24-28; prospekt szkolenia spółki (...) k. 29-38; zeznania świadka M. P. na rozprawie z dnia 3 lutego 2017r., k. 88; zeznania świadka B. P. na rozprawie z dnia 3 lutego 2017r., k. 89; zeznania świadka D. K. na rozprawie z dnia 3 lutego 2017r., k. 89-90; zeznania świadka B. W. na rozprawie z dnia 3 lutego 2017r., k. 90-91; zeznania świadka E. F. na rozprawie z dnia 3 lutego 2017r., k. 91-92; zeznania świadka K. D. na rozprawie z dnia 3 lutego 2017r., k. 92-93; zeznania świadka A. K. na rozprawie z dnia 3 lutego 2017r., k. 93; zeznania świadka A. S. na rozprawie z dnia 3 lutego 2017r., k. 93-95; zeznania P. B. na rozprawie z dnia 3 lutego 2017r., k. 95-98; zeznania świadka M. B. na rozprawie z dnia 3 lutego 2017r., k. 98-100;

Sąd uznał materiał dowodowy za wystarczający, kompletny i spójny, a tym samym za wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz do rozstrzygnięcia sprawy. W szczególności Sąd w zakresie faktycznie wykonywanych przez ubezpieczoną czynności w ramach zatrudnienia u płatnika, dał w pełni wiarę zeznaniom świadków A. S., M. P., B. P., D. K., B. W., E. F., K. D., A. K., gdyż są spójne, logiczne i wzajemnie się potwierdzają. W szczególności świadkowie i ubezpieczona opisali charakter oraz okoliczności wykonywanej przez ubezpieczoną pracy, zaś Sąd uznał te zeznania za prawdziwe i logiczne. Sąd uwzględnił dowody z dokumentów, w szczególności akta osobowe ubezpieczonej, jako sporządzone przez uprawnione do tego podmioty w ramach kompetencji ustawowych, a nadto nie kwestionowane przez żadną ze stron.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie M. B. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt. 1 i art. 11 ust. 1 oraz art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2013r., poz. 1442 ze zm.), zwanej dalej Ustawą, pracownicy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu. Obowiązkowym ubezpieczeniom pracownicy podlegają od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania (art. 13).

Przepis art. 8 pkt. 1 Ustawy stanowi, iż za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, z zastrzeżeniem, że jeżeli pracownik spełnia kryteria określone dla osób współpracujących, o których mowa w ust. 11 - dla celów ubezpieczeń społecznych jest traktowany jako osoba współpracująca.

Zgodnie z utrwaloną linią orzecznictwa pojęcia pracownik i zatrudnienie nie mogą być interpretowane na użytek ubezpieczeń społecznych inaczej niż interpretuje je akt prawny określający prawa i obowiązki pracowników i pracodawców - Kodeks pracy (tak też Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 30 maja 2005 r., sygn. akt III AUa 283/2005). Podkreślić też należy, iż stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy (art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p. – tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 stycznia 2005 r., sygn. akt II UK 141/2004, publik. OSNP 2005/15 poz. 235, Monitor Prawniczy 2006/5 str. 260).

Kwestia sporna w niniejszej sprawie sprowadza się do tego, czy stan faktyczny ustalony w tej konkretnej sprawie, a wynikający z wyjaśnień stron, zeznań świadków, jak również z dowodów z dokumentów pozwala na uznanie, że stosunek pracy zawarty między zainteresowaną spółką jako płatnikiem składek, a odwołującą M. B. była czynnością prawną pozorną w rozumieniu art. 83 k.c. mającą na celu obejście przepisów prawa – tak jak to twierdzi organ rentowy w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji – czy też nie i jakie są tego przyczyny. W ocenie organu rentowego w przypadku zgłoszenia ubezpieczonej do ubezpieczeń społecznych doszło do wyraźnego naruszenia równowagi pomiędzy udziałem w tworzeniu funduszu ubezpieczeniowego, a wysokością świadczeń wypłacanych z tego funduszu. Zdaniem organu rentowego odwołująca zmierza wprost do świadomego osiągnięcia nieuzasadnionych korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych.

W tym miejscu trzeba wskazać, że pozorność oświadczenia woli (art. 83 § 1 k.c.) została potraktowana przez ustawodawcę jako wada oświadczenia woli, nie dotyczy więc oświadczeń wiedzy. Jest to jednak wada szczególnego rodzaju, bo dotycząca oświadczenia złożonego świadomie i swobodnie dla pozoru drugiej stronie, która o takim oświadczeniu wie i na to się zgadza. (tak - Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 czerwca 1971r., II CR 250/71, nie publikowany).

Z kolei w wyroku z dnia 23 czerwca 1986r., I CR 45/86 (nie publikowanym) Sąd Najwyższy zdefiniował pozorność jako „wadę oświadczenia woli polegającą na niezgodności między aktem woli, a jej przejawem na zewnątrz, przy czym strony zgodne są co do tego, aby wspomniane oświadczenie woli nie wywoływało skutków prawnych”. Nie można też przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadomie to przyjmował (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2001r., II UKN 258/00, OSNP z 2002r., Nr 21, poz. 527).

O ile zatem cywilnoprawna charakterystyka czynności prawnej pozornej wyczerpuje się we wskazaniu jej trzech koniecznych elementów, które muszą wystąpić łącznie: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozoru, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozoru, o tyle dla stwierdzenia pozorności umowy o pracę konieczne jest ponadto bezsporne ustalenie, że pracownik, który zawarł umowę o pracę faktycznie nie wykonywał obowiązków.

Należy też podnieść, iż uznanie, że umowa o pracę zawarta z kobietą w ciąży jest pozorna prowadziłyby do wprowadzenia w praktyce zakazu zawierania umów o pracę

z ciężarnymi, co byłoby sprzeczne z podstawową zasadą prawa pracy określoną w art. 113 k.p. wprowadzającym zakaz jakiegokolwiek dyskryminacji w stosunkach pracy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 29 kwietnia 1999r., III AUa 49/99, OSA z 2000r., z. 3, poz. 11). Nadto zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z 6 lutego 2006r III UK 156/05 „Samo zawarcie umowy o pracę w okresie ciąży, nawet gdyby głównym motywem było uzyskanie zasiłku macierzyńskiego nie jest naganne, ani tym bardziej sprzeczne z prawem.” Natomiast w wyroku Sądu Najwyższego z dn. 9 sierpnia 2005r., III UK 89/05 stwierdzono, że „skorzystanie z ochrony gwarantowanej pracowniczym ubezpieczeniem społecznym jest legalnym celem zawierania umów o pracę.”

Przechodząc od powyższych rozważań na grunt niniejszej sprawy trzeba więc wspomnieć, iż postępowanie przeprowadzone przez Sąd w żadnym wypadku nie wykazało, że umowy o pracę zawarte między zainteresowaną spółką, a odwołującą M. B. można uznać za czynności prawne pozorne, bowiem praca przez odwołującą była faktycznie świadczona i za świadczoną pracę otrzymywała wynagrodzenie.

Organ rentowy w toku postępowania nie wykazał, aby jego twierdzenia zawarte w zaskarżonej decyzji i jej uzasadnieniu polegały na prawdzie. Czynności wykonywane w ramach zatrudnienia odwołującej miały charakter realny, a nie pozorny. Świadczyła ona pracę polegającą na nadzorowaniu czynności A. S., zlecała jej zadania kadrowe firm, z którymi spółka współpracuje, przeglądanie i aktualizowanie dokumentów i akt osobowych pracowników, sprawowanie kontroli nad terminowością przeprowadzania badań, umów, szkoleń, w firmach, które obsługiwała spółka. Czynności M. B. polegały także na kontaktach z klientami, wystawianiu faktur, czynnościach administracyjnych, promocji szkoleń, opracowywaniu materiałów szkoleniowych i innych dokumentów, teczek pracowników. Miała obowiązek wykonywać bieżące prace zlecane przez prezesa zarządu, głównie polegające na wyjazdach do klientów i dostarczaniu niezbędnej dokumentacji do instytucji i przedsiębiorstw współpracujących z firmą. Przede wszystkim ubezpieczona miała jednak za zadanie wdrożyć nowy produkt w postaci szkoleń z zakresu pierwszej pomocy. M. B. opracowywała i prowadziła szkolenia (odbyły się trzy kursy), prowadziła ich promocję, rozsyłała zawiadomienia i organizowała spotkania. Przesłuchani w sprawie świadkowie potwierdzili, że brali udział w szkoleniach zorganizowanych i prowadzonych przez odwołującą lub też współpracowali z firmą (...) w zakresie szkoleń. Podkreślenia wymaga, iż

zatrudnienie ubezpieczonej było planowane od dłuższego czasu i nie miało związku z jej zajściem w ciążę. M. B. odbyła w 2015r. kurs instruktorski dla rynku pracy, pierwszej i dodatkowej pomocy, używania (...) oraz pomocy (...) dla (...), a to w celu uzyskania kwalifikacji do prowadzenia spraw przedsiębiorstwa.

Ponadto, fakt niezatrudnienia pracownika w miejsce ubezpieczonej w okresie jej nieobecności, nie świadczy o pozorności umowy o pracę. To pracodawca decyduje o organizacji pracy i w jego gestii leży decyzja o ewentualnym zatrudnieniu pracownika w miejsce pracownika nieobecnego, bądź rozdysponowaniu jego zadań innemu pracownikowi. Z zeznań zainteresowanego wynika, że nie zdecydował się na zatrudnienie nowego pracownika i to on przejął obowiązki ubezpieczonej z wyjątkiem prowadzenia kursów pierwszej pomocy, które w czasie nieobecności ubezpieczonej nie są realizowane.

M. B. miała rozeznanie na polu działalności gospodarczej spółki oraz była dyspozycyjna (pracowała w domu i w firmie). Praca odwołującej nadzorowana była przez Prezesa Zarządu P. B., który sprawdzał dokumentację sporządzoną przez odwołującą, sprawdzał czy praca została przez nią wykonana i zlecał zadania do wykonania w kolejnych dniach. Spółka zatem jako podmiot zatrudniający odwołującą sprawowała nad nią kontrolę. Wprawdzie odwołująca była członkiem zarządu w spółce z którą zawarła umowę o pracę, ale w ramach umowy o pracę nie wykonywała czynności korporacyjnych, a wyżej opisane. W tym zakresie, co potwierdza zebrany materiał dowodowy, zachodził stosunek hierarchicznego podporządkowania, który uprawniał Prezesa Zarządu do wydania poleceń drugiemu członkowi zarządu o charakterze poleceń pracodawcy względem pracownika.

Reasumując według oceny Sądu doszło do zawarcia stosunku pracy między firmą (...), a odwołującą w rozumieniu art. 22 kp. Zawarta umowa o pracę nie była czynnością prawną pozorną w rozumieniu art. 83 § 1 k.c.

Organ rentowy podniósł również, że umowa o pracę ubezpieczonej jest nieważna jako sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy - art. 58 § 1 i 2 kc.

Podkreślenia wymaga, że czynność prawna nie może jednocześnie zmierzać do obejścia prawa (art. 58 § 1 k.c.) oraz być dokonana dla pozorów (art. 83 § 1 k.c.). Jak to wyżej wskazano, jeżeli umowa była przez strony wykonywana, nie można mówić o jej pozorności. Brak stwierdzenia pozorności umowy o pracę nie wyklucza możliwości badania, czy w konkretnym przypadku zawarcie umowy nie zmierzało do obejścia prawa (wyrok Sądu Najwyższego z 18.03.2014r., II UK 374/13, Lex 1448332, z dnia 14.03.2001r., II UKN 258/00, OSNP 2002/21/527).

Zgodnie z art. 58 § 1 kc czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednio przepisy ustawy.

W ocenie organu rentowego, umowa o pracę ubezpieczonej jest nieważna w rozumieniu powyższego przepisu, bowiem działanie ubezpieczonej było nakierowane na uzyskanie świadczeń ubezpieczeniowych.

Zdaniem Sądu, w okolicznościach rozpoznawanej sprawy nie można podzielić zarzutu organu rentowego, przede wszystkim dlatego, że sam cel, jakim jest uzyskanie świadczeń ubezpieczeniowych nie jest naganny. Czynność prawna jest sprzeczna z ustawą wówczas, gdy jej treść jest formalnie i materialnie niezgodna z bezwzględnie obowiązującym przepisem prawa. Natomiast czynność prawna mająca na celu obejście ustawy polega na takim ukształtowaniu jej treści, które z formalnego punktu widzenia nie sprzeciwia się ustawie, lecz w rzeczywistości (w znaczeniu materialnym) zmierza do zrealizowania celu, którego osiągnięcie jest przez nią zakazane.

Sama chęć uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego jako motywacja do podjęcia zatrudnienia nie świadczy o zamiarze obejścia prawa, podobnie jak inne cele stawiane sobie przez osoby zawierające umowy o pracę, takie jak na przykład chęć uzyskania środków utrzymania. [wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9.02.2012r., I UK 265/11,

lex 1169836]. W orzecznictwie podnosi się, że umowie o pracę nie naruszającej art. 22 k.p. nie można stawiać zarzutu zawarcia w celu obejścia prawa, nawet gdy jej cel dyktowany był wyłącznie chęcią uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Skorzystanie z ochrony gwarantowanej pracowniczym ubezpieczeniem społecznym jest legalnym celem zawierania umów o pracę. Może ono nawet być głównym motywem nawiązania stosunku pracy, zamiast wykonywania pracy na innych podstawach prawnych. [wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8.08.2007r., II UK 25/07, lex 957402, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13.12.2007r., II UK 211/07, lex 863994, wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 29.02.2012r., III AUa 1785/11 lex 1136105].

Mając powyższe na uwadze, Sąd nie znalazł również podstaw do uznania, że zawarcie umowy o pracę z ubezpieczoną było sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Trudno bowiem uznać, że kobieta w ciąży zawierająca umowę o pracę, którą faktycznie wykonuje naruszała zasady współżycia społecznego.

Mając powyższe na uwadze, z mocy powołanych przepisów i art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd orzekł jak w pierwszym punkcie wyroku.

W niniejszej sprawie pełnomocnik ubezpieczonej złożyła pismem z dnia 2 lutego 2017r. (k.86) spis kosztów za reprezentację i sporządzenie odwołania w kwocie 799,50 zł. Sąd uznał wysokość kosztów za uzasadnioną nakładem pracy pełnomocnika i orzekł o kosztach procesu po myśli art. 98 k.p.c. w punkcie drugim wyroku, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Wysokość zasądzonych kosztów zastępstwa procesowego nie przekraczała stawek minimalnych określonych w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U z 2015 r, poz 1804), o których mowa w §2 pkt 5 rozporządzenia (wps 23.721,72 zł) i odpowiadała wnioskowi pełnomocnika zgodnie z § 16 rozporządzenia.

(-) SSR del. Magdalena Kimel